

In deze nieuwsbrief:

Bedrijfsvoering	
Wijziging pachtnormen	2
Fiscaal	
Wel herziening omzetbelasting op gebruiksvee mogelijk	1
GLB-beleid	
Voorwaarden EA-vanggewassen	1
Bewaarplicht etiketten EA-vanggewassen	2
Nieuw GLB vanaf 2021	5
Juridisch	
Rijsporen wel subsidiabel	3
Boete vanwege niet voldoen aan uitzondering mestverwerkingsplicht	4
Pas op met onderverpachting	4
Mestwetgeving	
Blijvende verlenging uitrijdperiode drijfmest op bouwland	4
Handhaving fosfaatrechten	5
Vanggewas na maïs op zand- en lössgrond	5
Voorstel wijziging excretieforfaits per 2020	6
Milieu	
PAS vervallen: hoe verder?	3
Geen verbod op asbestdaken	5
Subsidie	
Uitstel subsidieregeling sanering varkenshouderij	6
Belangrijke data	6

Wel herziening omzetbelasting op gebruiksvee mogelijk

De Hoge Raad heeft enkele maanden geleden geoordeeld dat veehouders bij de overstap van de landbouw- naar de normale btw-regeling, recht hebben op teruggave van omzetbelasting over de opfokkosten van het jongvee. Daarmee is een eind gekomen aan een jarenlange juridische strijd.

De Hoge Raad oordeelde dat zowel voor de kalveren als de melkkoeien de aftrek van omzetbelasting kan worden herzien. Het opfokken is aan te merken als het ontwikkelen van een bedrijfsmiddel. Dit houdt in dat de omzetbelasting die daarvoor in rekening is gebracht, aftrekbaar is overeenkomstig de bestemming en kan worden herzien (lees: gedeeltelijk worden teruggevraagd).

Deze uitspraak geldt niet alleen voor melkvee, maar ook voor ander gebruiksvee (bijv. zeugen, geiten). Door de afschaffing van de landbouwregeling zijn veel agrariërs overgegaan naar het reguliere omzetbelastingstelsel. Op grond van dit arrest zouden zij recht hebben gehad op teruggave van de omzetbelasting over de opfokkosten.

Het is nog niet bekend wie de omzetbelasting kan terugvragen, hoe en binnen welke termijn dit kan.

Voorwaarden EA-vanggewassen

Vanggewassen in het kader van het ecologisch aandachtsgebied dienen uiterlijk 15 oktober ingezaaid te worden. Het EA-vanggewas moet minimaal acht weken in stand worden gehouden. Bij inzaai op of voor 15 juli start de 8 weken termijn altijd op 15 juli (categorie 1: vanggewassen algemeen).

Wijziging zaaidatum

In de Gecombineerde opgave moet de geschatte inzaaidatum van het vanggewas of de geschatte oogstdatum van het hoofdgewas (bij onderteelt) ingevuld worden. Wanneer de werkelijke datum hiervan afwijkt, moet dit via een wijziging op de Gecombineerde opgave gemeld worden bij de RVO. Dit is met name van belang als het vanggewas eerder wordt ingezaaid of het hoofdgewas eerder wordt geoogst. De achtwekentermijn gaat dan in op de nieuw opgegeven datum. De melding moet uiterlijk op de dag van inzaaien of oogsten plaatsvinden, omdat de achtwekentermijn pas ingaat op de melddatum. Het is niet mogelijk een datum in het verleden op te geven.

Zaaihoeveelheden

Het EA-vanggewas moet zorgen voor voldoende zichtbare bedekking van de bodem of er moet ten minste 75% van de aanbevolen hoeveelheid zaaizaad gebruikt worden (volgens de Aanbevelende Rassenlijst voor landbouwgewassen).

Mengsel

Bij EA-vanggewassen moet altijd een mengsel gebruikt worden, behalve bij onderzaai. Dit mengsel mag alleen toegestane soorten bevatten.

Geen gebruik gewasbeschermingsmiddelen

Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is niet toegestaan vanaf het oogsten van het hoofdgewas tot en met de acht weken dat het vanggewas minimaal op het land moet staan.

Bewaarplicht etiketten EA-vanggewassen

Bij de teelt van EA-vanggewassen is het verplicht de aankoopbewijzen en etiketten van het gebruikte zaai-zaadmengsel vijf jaar te bewaren. Wanneer dit niet gebeurt, kan dit leiden tot een korting op de vergroeningspremie.

De NVWA voerde een steekproefcontrole uit bij een akkerbouwer. Ter plaatse constateerde de NVWA dat op de aangevraagde percelen inderdaad een EA-vanggewas was geteeld. Foto's daarvan legde zij vast in het controlerapport. Desondanks paste RVO.nl een korting toe op de vergroeningspremie, omdat de akkerbouwer geen etiketten kon overleggen van het gebruikte zaai-zaadmengsel.

Wijzigingen pachtnormen

Jaarlijks worden de hoogste toelaatbare pachtprizen vastgesteld voor akkerbouw- en grasland, tuinland en agrarische gebouwen en woningen. In juni zijn de normen gepubliceerd, die op 1 juli zijn ingegaan.

Los bouw- en grasland

De pachtnormen voor los bouw- en grasland zijn gebaseerd op de bedrijfsresultaten van grote en middelgrote akkerbouw- en melkveebedrijven in de periode 2013 tot en met 2017. De pachtnormen stijgen in de gebieden met veel melkveehouderij en dalen in gebieden met veel akkerbouw (zie tabel 1).

Tabel 1: Nieuwe regionorm, oude regionorm en veranderpercentage voor los bouw- en grasland.

Pachtprijsgebied	Norm 2019 (€/ ha)	Norm 2018 (€/ ha)	Veranderpercentage
Bouwhoek en Hogeland	682	653	4
Veenkoloniën en Oldambt	581	640	-9
Noordelijk weidegebied	646	586	10
Oostelijk veehouderijgebied	688	608	13
Centraal veehouderijgebied	545	467	17
IJsselmeerpolders	1.013	1.125	-10
Westelijk Holland	501	548	-9
Waterland en Droogmakerijen	324	296	9
Hollands/Utrechts weidegebied	796	706	13
Rivierengebied	731	631	16
Zuidwestelijk akkerbouwgebied	315	505	-38
Zuidwest-Brabant	768	740	4
Zuidelijk veehouderijgebied	580	550	5
Zuid-Limburg	576	718	-20

De stijging van de pachtprijs in gebieden met overwegend melkveehouderij, is te verklaren doordat de bedrijfsresultaten in de melkveehouderij in 2017 beter waren dan in 2012 (het jaar dat in de berekening is weggefallen). De resultaten van de akkerbouwbedrijven waren daarentegen in 2012 veel beter dan in 2017.

Los tuinland

In tabel 2 staan de pachtnormen voor de twee pachtpringsgebieden voor los tuinland vermeld. In het gebied 'Westelijk Holland' is de pachtnorm vrijwel gelijk gebleven, omdat het inkomen in het jaar dat is afgefallen (2012) en het jaar dat erbij is gekomen (2017) vergelijkbaar was. In het gebied 'Rest van Nederland' is de pachtnorm met 17% gestegen doordat het jaar 2012 met een laag inkomen is vervangen door het jaar 2017 met een bovengemiddeld inkomen. De samenstelling van de tuinbouwsector in beide gebieden verschilt sterk en daardoor ook de pachtnormen. In 'Westelijk Holland' is het merendeel bloembollenbedrijf, in 'Rest van Nederland' zijn boomkwekerijen in de meerderheid.

Tabel 2: Nieuwe regionorm, oude regionorm en veranderpercentage voor los tuinland.

Pachtprijsgebied	Norm 2019 (€/ ha)	Norm 2018 (€/ ha)	Veranderpercentage
Westelijk Holland *)	3.141	3.108	1
Rest van Nederland	2.431	2.071	17

*) excl. boomkwekerij in het landbouwgebied Boskoop en Rijneveld

Agrarische bedrijfsgebouwen

De hoogst toelaatbare pachtprizen voor agrarische bedrijfsgebouwen en de pachtprijs voor bestaande overeenkomsten worden verhoogd met 1,72%, gelijk aan de gemiddelde bouwkostenindex over de periode 2014-2018.

Tabel 3: Hoogst toelaatbare pachtprijs in euro's per hectare voor bedrijfsgebouwen in 2019, afhankelijk van doelmatigheid gebouwen.

Aard bedrijf	Akkerbouw	Melkvee	Overig
<i>Doelmatigheid</i>			
Nieuw	490	1.260	758
Zeer goed	386	991	597
Goed	294	757	456
Redelijk	217	556	335
Matig	152	387	233
Slecht	87	222	133

Agrarische woningen

De maximale pachtverhoging voor agrarische woningen met pachtovereenkomsten van voor 1 september 2007 bedraagt 4,1%. De hoogst toelaatbare pachtprijs voor agrarische woningen met overeenkomsten aangegaan op of na 1 september 2007, wordt verhoogd met 1,7% (inflatiepercentage over 2018).

Aanpassing pachtprizen

De regionormen en veranderpercentages zijn van toepassing op reguliere pacht, geliberaliseerde pacht langer dan zes jaar en andere pachtvormen waarvoor pachtpringsbescherming geldt. De verpachter kan de nieuwe pachtprijs met ingang van het eerstvolgende pachtjaar na 1 juli in rekening brengen.

PAS vervallen: hoe verder?

Op 29 mei 2019 oordeelde de Afdeling bestuursrecht-spraak van de Raad van State dat het Programma Aanpak Stikstof (PAS) niet gebruikt mag worden voor het verlenen van toestemming aan activiteiten die een stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden veroorzaken. Deze uitspraak heeft grote gevolgen voor de ontwikkeling van landbouwbedrijven, maar ook voor bijvoorbeeld de aanleg van wegen en bedrijventerreinen.

Gevolgen voor lopende zaken

Voor lopende procedures over een verleende Nbw-vergunning heeft de uitspraak tot gevolg dat deze vergunning wordt vernietigd.

PAS-meldingen

Een aantal bedrijven heeft gebruik gemaakt van de mogelijkheid om binnen het PAS een zogenaamde melding in te dienen. Bij een melding is er geen sprake van een provinciaal besluit dat gemelde activiteiten geen nadelige gevolgen hebben voor natuurgebieden. Het gevolg van de uitspraak is, dat de meldingen niet meer rechtsgeldig zijn en deze bedrijven alsnog vergunningplichtig zijn.

De minister van LNV streeft er naar meldingen te legaliseren in het geval de activiteiten reeds worden uitgevoerd.

Wanneer de gemelde activiteiten nog niet zijn gerealiseerd, zijn deze activiteiten niet meer zonder vergunning uit te voeren. Dat betekent dat eerst een vergunning aangevraagd en verkregen moet worden. Er komt nog een definitie over wat onder 'nog niet gerealiseerd' moet worden verstaan.

Onherroepelijke vergunningen blijven in stand, maar...

De uitspraak heeft geen gevolgen voor vergunningen die al definitief zijn en die dus niet meer bij de rechter kunnen worden aangevochten. Die vergunningen blijven volgens de Raad van State gewoon gelden. Wel moet men rekening houden met de volgende punten:

- Wanneer bij de vergunningverlening ontwikkelingsruimte is toegekend, moet de aangevraagde activiteit binnen twee jaar worden gerealiseerd.
- De vergunning kan geheel of gedeeltelijk worden ingetrokken wanneer men zich niet houdt aan de voorschriften of wanneer de vergunning is verleend op basis van onjuiste gegevens. Denk hier ook aan bijvoorbeeld onvoldoende functionerende luchtwassers.

Beweiden en bemesten vergunningplichtig

In het PAS was een vrijstelling opgenomen voor beweiden en bemesten. De Raad van State heeft geoordeeld dat deze vrijstelling niet geldig is en deze activiteiten daarom vergunningplichtig zijn. Dit raakt ook niet-veehouderijbedrijven.

Volgens de minister van LNV zal er dit beweidings- en bemestingsseizoen niet gehandhaafd worden op de vergunningplicht. Voor het volgende seizoen wil zij een

aanpak beschikbaar hebben voor de legalisering van beweiden en bemesten.

Hoe nu verder?

Als gevolg van het vervallen van het PAS is het zogenaamde 'externe salderen' weer mogelijk. Dit houdt in dat bedrijven die willen uitbreiden de ammoniakrechten overnemen van stoppende bedrijven. Het is volgens de Raad van State niet mogelijk de ammoniakrechten over te nemen van een bedrijf dat tussen 1 juli 2015 en 1 juli 2018 gestopt is. In de eerste drie jaren van het PAS (1 juli 2015 – 1 juli 2018) is er namelijk ontwikkelingsruimte uitgegeven, die onder meer ontstond door het stoppen van bedrijven in deze periode. Als de ammoniakrechten van deze bedrijven nu gebruikt zouden worden voor extern salderen, zou dit mogelijk leiden tot een dubbele inzet van de deposities van deze stoppende bedrijven. Dat is niet toegestaan.

Rijsporen wel subsidiabel

Een landbouwer stelde beroep in tegen de vastgestelde oppervlakte subsidiabele landbouwgrond naar aanleiding van de door hem ingediende Gecombineerde opgave. RVO.nl had onder meer bij een graslandperceel een strook grond afgekeurd, omdat hier op zowel de winter- als zomerfoto rijsporen waren te zien. Hieruit concludeerde RVO.nl dat deze strook hoofdzakelijk werd gebruikt als kavelpad en daarmee niet voor landbouwactiviteiten.

Het College van Beroep voor het bedrijfsleven stelde op basis van luchtfoto's van RVO.nl vast dat er sporen zichtbaar waren in het gras. Maar dat was op zichzelf onvoldoende om te oordelen dat het om een onverhard pad ging. Daarbij komt dat uit de door RVO.nl gehanteerde "Handleiding percelen, landbouwgrond of niet volgens het GLB" volgt dat tractorsporen midden in percelen die worden gebruikt voor zaaien, oogsten en sproeien wel meetellen bij de oppervlakte landbouwgrond en niet worden gezien als paden. De landbouwer had onweersproken gesteld dat hij het gedeelte van het perceel dat RVO.nl aanmerkte als pad, gebruikte om van het ene perceel naar het andere perceel te rijden en dus uitsluitend gebruikte voor landbouwdoeleinden. Uit de EU-wetgeving volgt dat onverharde paden subsidiabel kunnen zijn. Anders dan RVO.nl stelde, kon niet worden gezegd dat de strook onderdeel was van een transportnetwerk of moest worden aangemerkt als een toegangsweg tot huizen of privéterrein. Het was niet aannemelijk geworden dat de afgekeurde oppervlakte geen subsidiabel landbouwareaal was. Het bestreden besluit was onvoldoende zorgvuldig voorbereid en gemotiveerd. Het College droeg RVO.nl daarom op een nieuw besluit te nemen.

Boete vanwege niet voldoen aan uitzondering mestverwerkingsplicht

Bedrijven met een fosfaatoverschot moeten voldoen aan de mestverwerkingsplicht. Hierop gelden een aantal uitzonderingen. Een voorbeeld daarvan is wanneer het gehele fosfaatoverschot rechtstreeks en binnen een straal van hoogstens twintig kilometer (afstand tussen bedrijfslocaties) wordt aangewend op landbouwgrond (de zgn. regionale mestafzetovereenkomst). Dit moet blijken uit een schriftelijke en vooraf gemaakte overeenkomst.

Een melkveehouder sloot over het jaar 2015 een regionale mestafzetovereenkomst (RMO) af met een akkerbouwbedrijf. Bij een controle constateerde de NVWA dat niet het gehele overschot was afgezet via de RMO. Dit betekende dat de uitzondering niet van toepassing was. Uitgaande van het fosfaatoverschot (2.185 kg) en het regionale mestverwerkingspercentage (30%) had de melkveehouder 655 kg fosfaat te weinig verwerkt. Dit leverde hem een mestboete van € 11 per kg te weinig verwerkte fosfaat op, zijnde € 7.205. Dit bedrag werd met 10% gematigd vanwege het (lange) tijdsverloop tussen het NVWA-rapport en het boetebesluit.

Volgens de melkveehouder was er geen sprake van het willens en wetens overtreden van de mestwetgeving. Het bedrijf was sneller gegroeid dan vooraf was begroot. Daarnaast bleek dat de BEX-berekening minder gunstig uitpakte, omdat het stikstofgehalte van een maïskuil hoger uitviel.

Volgens de rechtbank lag de groei van de veestapel binnen de invloedssfeer van de melkveehouder. Hij had de te snelle groei kunnen tegengaan door verkoop van koeien dan wel koeien niet drachtig te laten worden. Verder had hij om een heranalyse van de maïskuil kunnen vragen. Op het moment dat duidelijk werd dat het bedrijfsoverschot hoger zou kunnen gaan uitvallen, had hij maatregelen moeten nemen om dit overschot alsnog te verwerken. Als overdracht aan het akkerbouwbedrijf niet meer mogelijk was, had hij op zoek moeten gaan naar een andere oplossing (bijv. rechtstreeks afvoeren naar een verwerker).

Van verminderde of het geheel ontbreken van verwijtbaarheid was daarom volgens de rechtbank geen sprake. Ook zag zij geen reden voor verdere matiging van de boete. Dat een deel van het overschot wel was afgezet via de RMO, betekende niet dat over dit deel geen boete mocht worden opgelegd.

Pas op met onderverpachting

Een pachter (en voorheen zijn vader) pachtte al enige jaren 40 hectare grond. Aanvankelijk exploiteerde de pachter op deze en andere grond een melkveebedrijf, maar na verkoop van het melkquotum zette hij de onderneming voort als akkerbouwbedrijf.

Op een gegeven moment kwam het verpachter ter ore dat de grond was onderverpacht voor € 1.100 per hectare. Verpachter vorderde daarop per brief ontbinding van de pachtovereenkomst. De pachtkamer van de rechtbank ontbond de overeenkomst.

In hoger beroep overwoog de pachtkamer van het gerechtshof dat een pachter niet bevoegd is tot onderverpachting, behoudens schriftelijke toestemming van de verpachter. Het was duidelijk dat de pachter na beëindiging van de melkveetak intensief samenwerkte met een derde. Die samenwerking had volgens verpachter het karakter van onderverpachting: de pachter had het gebruik van de pachtgronden aan een derde afgestaan voor de teelt van akkerbouwgewassen, waarbij de pachter zelf geen teeltrisico meer droeg. Hij handelde volgens het hof niet als een goed pachter, toen hij een samenwerkingsverband aanging waarbij hij (feitelijk) het gepachte niet langer zelf exploiteerde.

Volgens het hof was het aan de verpachter om te bewijzen dat de pachter tekortschoot. Als er twijfel bestaat of de pachter het gepachte nog wel zelf exploiteert, moet de pachter feitelijke gegevens verschaffen, zodat de verpachter aanknopingspunten heeft voor eventuele bewijsvoering. Het is immers bij uitstek de pachter die inzicht heeft in en toegang tot gegevens met betrekking tot de bedrijfsvoering, waaronder boekhoudrapporten en gecombineerde opgaven.

Het hof oordeelde dat er gerede twijfel was of de pachter het gepachte zelf had geëxploiteerd, zodat van pachter kon worden verlangd dat hij feitelijke gegevens verschafte. De pachter had al een aantal stukken overlegd, maar nog niet de Gecombineerde opgave. Deze opgave was voor de beslissing van belang. Het hof droeg daarom pachter op deze opgave alsnog te overleggen.

Blijvende verlenging uitrijdperiode drijfmest op bouwland

Vanaf dit jaar is de uitrijdperiode van drijfmest op bouwland blijvend verlengd van 31 augustus naar 15 september. Vorig jaar was het nog een tijdelijke verlenging. Het uitrijden in de periode 1 augustus tot en met 15 september is echter alleen toegestaan, indien:

- uiterlijk op 15 september een groenbemester wordt ingezaaid;
- uiterlijk op 15 september winterkoolzaad wordt gezaaid voor zaadwinning in het volgende jaar;
- in het daarop aansluitende najaar bloembollen worden geplant.

Geen verbod op asbestdaken

Er komt (voorlopig) geen verbod op asbestdaken. Volgens een door de Tweede Kamer aangenomen wetsvoorstel zouden dergelijke daken per 31 december 2024 verboden worden. In juni stemde de Eerste Kamer echter tegen het voorstel. Er waren twijfels over de haalbaarheid en betaalbaarheid van het verbod. Daarnaast bleken de gezondheidsrisico's kleiner dan gedacht. Mogelijk komt er een aangepaste wet. De verschillende gemeentelijke en provinciale stimuleringsregelingen blijven bestaan.

Een belangrijk punt is hoe verzekeraars omgaan met het niet doorgaan van het verbod. Sommige verzekeraars bieden nu al geen dekking meer voor asbestdaken bij het afsluiten van een nieuwe (opstal)verzekering. Ook kunnen er voorwaarden met betrekking tot asbestdaken in de polis zijn opgenomen.

Handhaving fosfaatrechten

Bedrijven met melkvee (w.o. vrouwelijk jongvee van vleesvee) moeten ervoor zorgen dat de omvang van de veestapel binnen de beschikbare fosfaatrechten blijft. Uit een recente uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven blijkt dat daarbij een correcte dierregistratie van groot belang is.

In een zaak voor het College ging het om de toekenning van fosfaatrechten. Een zoogkoeienhouder wilde fosfaatrechten voor al zijn dieren, omdat ze volgens hem allemaal onder het begrip 'melkvee' vielen. Volgens de rechter waren er terecht geen fosfaatrechten aan de zoogkoeien toegekend, omdat deze in I&R geregistreerd waren onder diercategorie 120 'Weide- en zoogkoeien'. Hij had niet aannemelijk gemaakt dat de koeien toch tot het melkvee behoorden.

RVO.nl had voor een deel van het jongvee geen fosfaatrechten toegekend, omdat deze na de peildatum waren geslacht zonder af te kalven. Hierover oordeelde de rechter dat het vrouwelijk jongvee in I&R stond geregistreerd in diercategorie 101 'Jongvee jonger dan 1 jaar' (en 102). Uit deze registratie volgde in beginsel dat deze dieren moesten worden aangemerkt als melkvee en dat hieraan fosfaatrechten moeten worden toegekend. Uit het enkele feit dat een kalf is geslacht zonder te hebben afgekalfd, kan niet zonder meer worden afgeleid dat het niet bestemd was als opfokkalf.

Zorg daarom dat u de dieren tijdig en correct in de juiste diercategorie boekt. Wanneer een vrouwelijk kalf of pink niet (meer) bestemd is om uit te groeien tot koe, leg dit dan vast in de dierregistratie. Leg daarbij ook de onderbouwing vast in de administratie (bijv. deklijsten en samenweidingsverklaringen).

Nieuw GLB vanaf 2021

Het huidige Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) loopt tot en met 2020. Er vinden al geruime tijd besprekingen plaats voor een nieuwe invulling voor de periode 2021-2027. Het is echter waarschijnlijk dat de invoering van het nieuwe GLB vanaf 2021 niet haalbaar is.

In het nieuwe GLB komt meer ruimte voor eigen invulling door lidstaten met meer eigen verantwoordelijkheid. Het budget zal echter wel dalen. Iedere lidstaat moet een Nationaal Strategisch Plan opstellen. De minister van LNV zal dit plan voor Nederland opstellen. Hierin komt te staan hoe Nederland de Europese doelstellingen gaat invullen en welke (financiële) keuzes worden gemaakt, onder meer op het gebied van klimaat en milieu.

De minister wil zich in het nieuwe GLB minder richten op inkomensondersteuning en meer op doelgerichte betalingen (bijv. subsidies Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer, inzet voor klimaat- en milieumaatregelen). Dit zou tot gevolg hebben dat de basispremie fors verlaagd wordt. Een te forse verlaging vergroot echter de kans dat bedrijven niet meer deelnemen aan het GLB en daardoor de doelstellingen niet worden behaald.

Vanggewas na maïs op zand- en lössgrond

Op zand- en lössgrond is het verplicht na de teelt van maïs een vanggewas te telen. Er zijn drie mogelijkheden om aan deze verplichting te voldoen:

- onderzaai van gras kort na het zaaien van de maïs;
- direct aansluitend aan de teelt van maïs en uiterlijk op 1 oktober een vanggewas telen;
- uiterlijk 31 oktober een wintergraan (spelt, triticale, wintertarwe, winterrogge of wintergerst) inzaaien, welke het volgende jaar als hoofdteelt wordt ingezet. Dit moet uiterlijk 1 oktober gemeld worden bij RVO.nl. In dit geval hoeft de inzaai niet direct aansluitend plaats te vinden. Wintergraan dat als hoofdteelt wordt gebruikt, mag pas worden geoogst als de korrel rijp is. Oogsten als gehele plant silage (GPS) is volgens RVO niet mogelijk.

Wanneer gras is ingezaaid als vanggewas, mag dit gebruikt worden als veevoer door beweiding of maaien. Men moet zich dan wel houden aan de regels voor het scheuren van grasland.

Voor alle biologisch geteelde maïs en voor op gangbare wijze geteelde suikermaïs, CCM, korrelmaïs en MKS geldt dat het vanggewas uiterlijk 31 oktober moet worden geteeld.

Uitstel subsidieregeling sanering varkenshouderij

Enkele maanden geleden is het concept van de Subsidiereregeling sanering varkenshouderijen gepubliceerd. Doelstelling was om de regeling per 15 augustus 2019 gedurende zes weken open te stellen.

De openstelling wordt echter uitgesteld, omdat de Europese Commissie eerst nog een oordeel over de regeling moet geven (wel of geen staatssteun). Het Ministerie van LNV verwacht dat de regeling dit najaar alsnog kan worden opengesteld.

Voorstel wijziging excretieforfaits per 2020

Medio juli is een voorstel tot wijziging van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet gepubliceerd met daarin een actualisatie van forfaitaire excretie van stikstof en fosfaat. Over het algemeen dalen de fosfaatsnormen met enkele procenten. De stikstofnormen zijn, door een andere berekeningsmethode van gasvormige verliezen, veelal flink lager en dan met name bij dieren op vaste mest. Andere wijziging is dat de omschrijving van enkele diercategorieën wordt aangepast.

Aanpassingen fosfaat- en stikstofexcretie rundvee

De melkproductieklassen minder dan 5.624 en meer dan 10.624 kg melk per koe per jaar vervallen en zowel aan de onder- als aan de bovenkant worden klassen toegevoegd waardoor na invoering van deze regeling de laagste klasse minder dan 2.625 kg melk per koe wordt en de hoogste meer dan 15.124 kg melk per koe per jaar. Dit kan forse consequenties hebben voor het aantal benodigde fosfaatrechten voor bedrijven met een hoge of een lage productie per koe.

Andere wijzigingen zijn:

- opsplitsing diercategorie 102 in de categorieën 102 (jongvee 1 tot 2 jaar) en 103 (jongvee ouder dan 2 jaar);
- opsplitsing diercategorie 122 in de categorieën 121 (overig vleesvee tot 1 jaar) en 122 (overig vleesvee van 1 jaar tot de slacht). Per saldo leidt dit meestal tot een hogere fosfaat- en stikstofexcretie ten opzichte van de 'oude norm'.

Wijzigingen omschrijving diercategorieën rundvee

Bij de uitvoering van het fosfaatrechtenstelsel is gebleken dat de omschrijving van de diercategorieën op verschillende manieren kan worden geïnterpreteerd. De omschrijving wordt daarom volgens de Minister van LNV verduidelijkt. Daarbij wil zij echter ook een belangrijke wijziging doorvoeren. Voormalige melkkoeien die niet meer worden gemolken, maar worden afgemest, blijven tot twaalf maanden na de geboorte van het laatste kalf tot diercategorie 100 'Melk- en kalkkoeien' behoren. Dit betekent dat men voor deze dieren over fosfaatrechten

moet beschikken, ook al heeft men een bedrijf dat louter voormalige melkkoeien vetmest.

Zelfzuivelaars

In de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet staat op dit moment dat zelfzuivelaars bij de bepaling van de excretieforfaits moeten rekenen met een gemiddelde melkproductie van 7.500 kg melk per koe en een ureumgehalte van 26 mg per 100 gram melk. Er is sprake van een zelfzuivelaar indien de landbouwer ten minste 50% van de op het eigen bedrijf geproduceerde melk zelf verwerkt tot eindproduct. Volgens het voorstel moeten biologische bedrijven vanaf 2020 uitgaan van een productie van 6.580 kg melk per koe en een ureumgehalte van 22 mg per 100 gram melk. Voor overige bedrijven zijn deze waarden 8.447 kg resp. 22,4 mg. Dit heeft tot gevolg dat de laatste groep bedrijven voor dezelfde omvang van de veestapel over een hoger aantal fosfaatrechten moeten beschikken. Biologische bedrijven hoeven daarentegen minder rechten te hebben.

Definitieve regeling

Het voorstel heeft tot 14 augustus ter inzage gelegen. Gedurende deze periode kon men hierop reageren. Deze reacties kunnen nog van invloed zijn op de definitieve regeling. De wijzigingen zouden per 1 januari 2020 in werking moeten treden.

Belangrijke data

1 oktober 2019

Uiterste datum inzaai vanggewas na maïs op zand- en lössgrond.

1 oktober 2019

Uiterste datum melden teelt wintergraan als hoofdteelt na maïs op zand- en lössgrond.

15 oktober 2019

Uiterste datum inzaai EA-vanggewas.

31 oktober 2019

Uiterste datum inzaai vanggewas voor alle biologisch geteelde maïs en voor op gangbare wijze geteelde suikermaïs, CCM, korrelmaïs en MKS.

31 oktober 2019

Uiterste datum inzaai wintergraan als hoofdteelt na maïs op zand- en lössgrond.

Met onze Agro-Nieuwsbrief willen wij u op de hoogte houden van de ontwikkelingen die mogelijk uw bedrijf raken. Wij hebben aan de samenstelling de grootst mogelijke zorg besteed. Wij aanvaarden echter geen aansprakelijkheid voor niet (meer) juiste informatie. Wilt u op basis van deze informatie actie ondernemen, dan is nader advies noodzakelijk. Voor een dergelijk advies kunt u een afspraak met ons maken. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enigerlei wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere wijze, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.